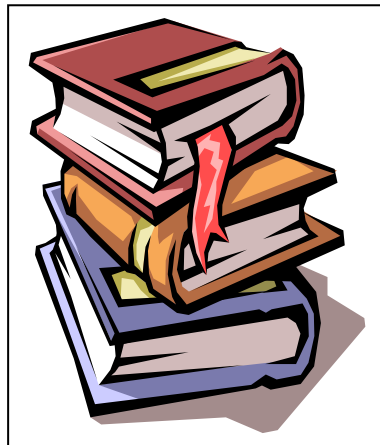

REFERENZS KÉRDÉSEK

6-7. osztályosoknak

KÖNYV, KÖNYVTÁR, NEMZETI KÖNYVTÁR TÉMAKÖRBEN

1.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

a) Melyik a helyes írásmód?

Széchenyi vagy Széchényi

- **Hogyan kell elválasztani ezt a személynevet?**
- **Miért így?**

b) Párosítsd az összetartozókat!

- **OSZK**
- **MTA**
- **Lánchíd**
- **Magyar Nemzeti Múzeum**

2.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

Egyik legismertebb kódexünk a Margit-legenda.

- **Kinek az életéről szól?**
- **Ki volt az a domonkos rendi apáca, aki 1510-ben másolta ezt az értékes kódexet a Nyulak szigetén, a mai Margitszigeten?**
- **Mit jelent a legenda szó? Milyen irodalmi műfaj?**
- **Ki építtette és milyen céllal a szigeten a domonkos-apácák templomát és kolostorát, melynek romjai ma is láthatók?**

3.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

- **Mi a címe az első igazi, színvonalas magyar nyelvű kisgyermekkönyvnek, amelyet Bezerédj Amália írt? (Az 1836-ban megjelent, s azóta 16 kiadást megért könyvet Benedek Elek a maga korában is igen sokra tartotta)**
- **Kinek írta ezt a könyvét? (Kinek szólhatott eredetileg?)**
- **Milyen műfajú szövegeket találhatunk benne?**

4.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

A Sárospataki Nagykönyvtár egyik könyvritkasága a Vizsolyi Biblia 1590-es kiadása.

- **Kinek a nevéhez köthető ez a dokumentum? Mi volt a fő műve?**
- **Miért nagy jelentőségű ez a Biblia?**

Az első kiadás mindössze 7-800 példányban jelent meg, s ezekből nagyon kevés maradt fenn.

E könyvritkaság különlegessége még az is, hogy előtábláján tulajdonosának, Széchy Máriának a címere látható.

- **Milyen néven emlegették korának „szépasszonyát”?**

5.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

Móricz Zsigmond így emlékezik vissza diákévei (1894-1896) legszebb időszakára:

„ az a határtalan irodalmi szellem, amely abban az időben itt uralkodott, rendkívül kedvező volt egy leendő író számára... Szeretettel és hálával emlékszem a Bodrog parti Athénre, ahol minden kő a magyar históriát, s minden hagyomány a magyar irodalom rajongását lehelte... Amit azóta mint író csináltam, annak gyökerei innen indultak el.”

- Melyik várost nevezi Móricz Zsigmond Bodrog parti Athénnek?

E város reprezentatív teremkönyvtárának terveit az az építész készítette, aki 1836-44 között a Magyar Nemzeti Múzeumot építette.

- Ki ő?
- Ki alapította a Nemzeti Múzeumot?

6.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

A több mint 450 éves Debreceni Kollégium diákjai mindig magukénak tekintették a könyvtárukat. A könyvtár egyes ritkaságai Európában, sőt a világon is egyedülállóak: pl. 39 darab kézzel írt 14.századi kódexet és 114 unicumot őriz.

- Mit jelent ebben a szövegkörnyezetben az unicum?

Gazdag a könyvtár természettudományi és orvostudományi könyveinek a választéka is. Pl. Linne műveinek első kiadása 1735-ből jelentős „találmányáról” ad számot.

- Mi volt ez a nagy „találmány”?

7.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

Németh Imre: Az ősi szó nyomában című művét 1956-ban jelentette meg. Egy híres nyelvtudós, etnográfus és utazó regényes életrajza volt a könyv témája.

- Ki volt ő? (Kiről írta regényes életrajzát?)
- Mit jelent az etnográfus kifejezés?

A híres nyelvtudós annak a városnak a szülőtte, amelynek könyvtárában az 1960-as években folyt tatarozás közben vették észre, hogy a berendezéseit, a könyveket az ún. könnyező fagomba lepte el.

- Melyik városban történt mindez?
- Mi a könyvtár neve?

8.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

Bod Péter a magyar irodalomtörténet kiváló úttörője, az egyháztörténet, a magyar nyelv jeles művelője legfontosabb művét a Magyar Athenast Bethlen Gábornak Erdély akkori fejedelmének ajánlotta.

- **Igaz vagy hamis az állítás? Indokold meg válaszodat!**
- **Milyen típusú dokumentum a Magyar Athenas, melynek megírásakor Bod Péternek az volt a célja, hogy az embereket „megavult hamvukból megjelenítse s újonnan világra hozza”?**

9.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

- **Melyik könyvtárban járunk?**

„Építése 1765-1785-ig tartott. A szerkezetében barokk szellemben fogant épületet általában rokokó díszítő elemek ékesítik. A főhomlokzat hármaskapuján belépve ovális kupolacsarnokba jutunk, majd a kétkarú lépcsőházba.

Az épület déli szárnyának nagytermébe a könyvtár került. Falait a mennyezetig tölgyfából készült copf stílusú polcos faburkolat fedi. A Tridenti zsinatot ábrázoló mennyezetfreskóját Kracker József festette.”

- **Milyen könyvritkaságai a leghíresebbek ennek a könyvtárnak?**

10.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

a) Mi köti össze a következő évszámokat?

- 1541
- 1590
- 1626

b) Milyen kapcsolatba hozható ez a fogalom a Holt-tengeri tekercsekkel?

c) Hol található a Holt-tenger?

11.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

a) Milyen kapcsolatban áll a Bod-kódex Bod Péterrel, e verseny névadójával?

- **Hol őrzik ezt a kódexet ma? Mit tartalmaz?**

b) Milyen más könyvritkaságokat, kéziratokat őriznek még ugyanitt?

- **Hol volt e könyvtár őse?**
- **Hol található ma?**

12.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

a) **A debreceni kollégium könyvtárát a „szegények iskolájának könyvtárát” a reformáció elterjedésének idején a főiskolával egy időben alapították. A XVIII. század közepéig a tanulóifjúság „egyeteme” volt. A kollégium könyvtára a legnagyobb egyházi könyvtár hazánkban, könyvészeti, könyvtörténeti értékeit tekintve pedig az ország legjelentősebb gyűjteménye.**

- Sorolj fel olyan híres magyar irodalmi, történelmi személyeket, akik e kollégium tanárai, diákjai voltak!

b) **Közülük kik azok, akiknek a kézirata eredetiben megtalálható a gyűjteményben?**

c) **Mi volt az iskola jelmondata, ami a Református Kollégium szárnyának timpanonnal díszített homlokzatán ma is olvasható, amely egyben a bencés rend (Benedek-rend) jelmondata is?**

13.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

- **Ki volt az a magyar király, aki 1116 előtt kiadta az ún. II. törvénykönyvét, mely a zsidók és a keresztények közötti kapcsolat kérdéseit szabályozza?**
- **Milyen állandó jelzővel szokták emlegetni ezen királyunkat? Vajon miért?**
- **Milyen kapcsolat van e király és Megay Lászlónak 1976-ban a Móra Ferenc Könyvkiadónál megjelent műve között?**

14.

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

a) **Ki alapította Magyarország egyetlen megmaradt főúri könyvtárát, a Keszthelyi Könyvtárát?**

- **Mi a könyvtár mai neve?**
- **Ma milyen témájú könyveket gyűjt?**

A könyvtár egyik legértékesebb darabja a Festetics-kódex.

- **Kinek volt ez a tulajdona?**
- **Mit tartalmazott? Mikor készült?**

b) **E művelt arisztokrata – a keszthelyi könyvtár alapítója - volt a megalapítója Európa első mezőgazdasági főiskolájának is.**

- **Mi volt a főiskola neve?**
- **Honnan származik az elnevezés?**

Feladatodat a kézikönyvtár használatával oldd meg!

1718 folyamán jelent meg Leydenben az ún. Magyar Biblia.

- **Kinek a nevéhez köthető ez a biblia-fordítás?**
- **Ugyanő 1657. évi törvénykönyvében mely városunk oktatási rendszerét szabályozta?**

E város híres Könyvtárában találjuk meg hazai könyvtáraink leggazdagabb Biblia-gyűjteményét: a Biblia 250 különféle nyelvű szövegét, fordításait.

- **Mi a könyvtár neve?**

•

A könyvtár könyvritkaságai közé tartoznak a természettudományi és orvostudományi könyvek sora is. Pl. Linné műveinek első kiadása, Hippokratész, Avicenna, Albertus Magnus könyvei is. Nem hiányoznak természetesen a magyar orvostudomány korabeli képviselőinek művei sem mint pl. Pápai Páriz Ferencé és Hatvani Istváné.

Ki volt Hatvani István?

- **Miért nevezték őt az „ördöggel cimborálónak” kortársai?**
- **Ki írt róla elbeszélést A magyar Faust címmel?**